

Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk

Jaarverslag 2012 Samenvatting



Europees Agentschap voor
veiligheid en gezondheid
op het werk



***Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw vragen
over de Europese Unie.***

**Gratis nummer (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis, maar sommige operatoren, telefooncellen of hotels kunnen kosten aanrekenen.

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet
via de Europaserver (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2013

ISBN: 978-92-9240-057-6

ISSN: 1977-2475

doi: 10.2802/54261

© Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk, 2013
Overneming met bronvermelding toegestaan.

In deze economisch harde tijden, waarin veel organisaties te maken krijgen met bezuinigingen op de overheidsuitgaven, is het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk zich blijven inzetten voor de bevordering van goede veiligheid en gezondheid op het werk (OSH) voor zowel grote als kleine bedrijven. Daarnaast heeft het met het oog op zijn toekomstige werkzaamheden een aanvang gemaakt met de ontwikkeling van een strategisch meerjarenprogramma.

1 Informatieverzameling en -analyse

De Europese Waarnemingspost voor risico's

In 2012 is het eerste [Foresight-vlaggenschipproject](#) van het Agentschap afgerond, dat anticipeert op de langere-termijnrisico's die verbonden zijn met het zich snel ontwikkelende gebied van 'groene' banen. Het project was erop gericht scenario's te ontwikkelen van de mogelijke gevolgen van bepaalde technologische ontwikkelingen of veranderingen in de maatschappij en de impact hiervan voor veiligheid en gezondheid op het werk, met als doel de discussie aan te zwengelen en beleidsmakers bewust te maken van de implicaties van specifieke beleidskoersen.



Een eind[verslag](#) en [samenvatting](#) van het project, getiteld 'Green jobs and occupational safety and health: Foresight on new and emerging risks associated with new technologies by 2020', is in 2013 gepubliceerd.

Een ander vlaggenschipproject van het Agentschap was de [Europese bedrijvenenquête over nieuwe en opkomende risico's \(ESENER\)](#), die voor het eerst een actueel beeld heeft gegeven van de manier waarop in Europese bedrijven wordt omgegaan met een aantal belangrijke risico's op het werk, met name psychosociale risico's zoals werkgerelateerde stress, geweld en intimidatie.

In dit project is de aandacht verlegd naar een secundaire analyse van de gegevens die via de enquête zijn verzameld, hetgeen resulteerde in de publicatie in 2012 van vier verslagen en een [samenvatting](#): '[Aanpak van gezondheid en veiligheid op het werk](#)', '[Vertegenwoordiging en raadpleging van werknemers inzake gezondheid en veiligheid](#)', '[Factoren die verband houden met een effectieve aanpak van psychosociale risico's](#)', en '[Aanpak van psychosociale risico's - prikkels, belemmeringen, behoeften en genomen maatregelen](#)'. Voor een tweede ESENER-enquête, waarin ook aandacht zal worden besteed aan kleinere organisaties, de landbouwsector en andere landen, is goedkeuring verleend.

Een ander project heeft een nieuw verslag van het Agentschap opgeleverd, namelijk [‘Risk perception and risk communication with regard to nanomaterials in the workplace’](#), dat laat zien dat er hiaten zijn in ons bewustzijn van potentiële risico's bij de omgang met nanomaterialen – materialen op zeer kleine schaal.

Ook de werkzaamheden ter voorbereiding van de pre-lancering van OSHwiki in 2013 zijn voortgezet. Zo zijn er artikelen toegevoegd over onderwerpen die centraal staan in het werkprogramma van het Agentschap.

Informatie over de werkomgeving

In de loop van het jaar is een aantal [handleidingen en informatiebladen](#) gepubliceerd ter ondersteuning van de [campagne voor een gezonde werkplek 2012-13](#), genaamd 'Samen sterk voor preventie'. Daartoe behoren onder meer twee publicaties die zijn opgesteld in samenwerking met het Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV) en BusinessEurope, over [de participatie van werknemers](#) en [leiderschap van het management](#) in relatie tot veiligheid en gezondheid op het werk. Daarnaast is er een verslag waarin wordt onderzocht hoe goede leiderschapspraktijken kunnen leiden tot beter [OSH-gedrag onder werknemers](#), wordt bij de beoordeling van een casestudy gekeken naar [werknemersparticipatiepraktijken](#) en bestudeert een ander onderzoek de manieren waarop organisaties kunnen zorgen voor goede [veiligheid en gezondheid op het werk via hun toeleveringsketens](#).

Tevens is een aanvang gemaakt met de voorbereidende werkzaamheden voor de campagne van 2014-15, die zich zal richten op psychosociale risico's en met name op de praktische oplossingen en instrumenten die beschikbaar zijn om dit probleem aan te pakken. In 2012 heeft het Agentschap een onderzoek uitgevoerd naar de nationale focal points, waarbij is nagegaan wat voor ondersteuning zij nodig hadden met betrekking tot campagnes. De resultaten die hieruit naar voren kwamen hebben geholpen de producten die voor de volgende campagne worden ontwikkeld, vorm te geven.

De [interactieve onlinetool voor risicobeoordeling \(OiRA\)](#) van het Agentschap biedt met name micro- en kleine ondernemingen een eenvoudig en gratis instrument voor het uitvoeren van risicobeoordelingen. Sinds de lancering van OiRA in 2011 heeft het Agentschap de tool verder ontwikkeld en gebruiksvriendelijker gemaakt door de totstandbrenging van een OiRA-gemeenschap (die training en een speciale helpdesk biedt), en door het bevorderen van het gebruik en de aanpassing van OiRA voor specifieke branches. Er wordt gewerkt aan nieuwe OiRA-modules met betrekking tot psychosociale risico's, risicogerelateerde onderhoudswerkzaamheden en kantoorwerk.

[Bevordering van de gezondheid op het werk \(WHP: Workplace Health Promotion\)](#) houdt in dat werkgevers verder gaan dan waartoe zij strikt verplicht zijn op het gebied van veiligheid en gezondheid, in een poging om de gezondheid van werknemers te bevorderen. In 2012 zijn publicaties uitgebracht over [WHP onder jonge werknemers](#), [de bevordering van geestelijke gezondheid op het werk](#), en [gezinskwesties en de balans tussen werk en privéleven](#), evenals E-facts in het kader van een mini-bewustmakingscampagne over omgevingstabaksrook: ['Tobacco: advice for smokers on health effects'](#), ['Tobacco: advice for non-smokers on health effects'](#), en ['Tobacco: advice for employers on creating a smoke-free working environment'](#). Verder werden twee literatuuronderzoeken afgerond over wat [werkgevers](#) en [werknemers](#) motiveert tot deelname aan WHP-programma's. Het Agentschap heeft ook deelgenomen aan een WHP-deskundigengroep om het WHP-project uit te breiden naar een bredere aanpak van welzijn op het werk.



Als onderdeel van het doorlopende project over ['de integratie' van OSH in het onderwijs](#) heeft het Agentschap een [factsheet](#) en een reeks casestudy's gepubliceerd (onder de titel ['Training teachers](#)

[to deliver risk education – Examples of mainstreaming OSH into teacher training programmes](#)) over goede praktijken bij het opleiden van leraren in OSH en bij het leveren van risico-educatie.

In 2012 is het Agentschap begonnen met de voorbereidingen voor een 2 miljoen EUR kostend proefproject over veiligheid en gezondheid op het werk van oudere werknemers, dit ten behoeve van beleidsontwikkeling en om voorbeelden te geven van goede strategieën en praktijken om oudere werknemers te helpen gezond te blijven. Volgens de planning zal het project in 2015 worden uitgevoerd.

2 Communicatie, campagnes en promotie

In april is in Brussel het startsein gegeven van de [campagne voor een gezonde werkplek 2012-13](#), genaamd 'Samen sterk voor preventie'. De campagne richt zich op het belang van leiderschap van het management en participatie van werknemers voor het verbeteren van veiligheid en gezondheid op het werk. In Brussel is een partnerschapsbijeenkomst gehouden ten behoeve van de werving van officiële campagnepartners, waaraan ruim honderd deelnemers uit zeer uiteenlopende organisaties deelnamen. Het Agentschap blijft de nationale focal points bij de organisatie van hun eigen bewustmakingsevenementen ondersteunen via het pakket voor Europese campagnes, en daarnaast hebben veel campagneactiviteiten plaatsgevonden tijdens de [Europese week voor veiligheid en gezondheid op het werk](#) in oktober. Een recordaantal van [86 officiële campagnepartners](#) neemt aan de campagne deel; zij worden op hun beurt ondersteund door een campagnegids en een scala aan gratis ter beschikking gestelde [publicitaire materialen](#) in 24 talen. Het Napo Consortium heeft een [film](#) uitgebracht met de populaire tekenfilmheld Napo en voor het eerst omvatte het informatiemateriaal voor de campagne een [iPad-app](#), die al veel belangstelling heeft getrokken. Er werden zo'n vijftig inzendingen ontvangen voor de [competitie voor de Europese Awards voor goede praktijken](#).



Er is een tweede [Europese opiniepeiling over veiligheid en gezondheid op het werk](#) gehouden. Hierin werden van ruim 35 000 mensen uit het algemene publiek in 36 Europese landen de opinies gepeild over actuele werkgerelateerde kwesties. De peilingsuitslagen ondersteunen een aantal werkzaamheden van het Agentschap, zoals de activiteiten die aandacht besteden aan werkgerelateerde stress.



2012 was het [Europees Jaar voor actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties](#). Het Agentschap heeft hier een actieve rol in gespeeld door informatie beschikbaar te stellen over de manier waarop werknemers kunnen worden geholpen langer aan de slag te blijven. Daartoe behoorde een nieuwe [webrubriek voor oudere werknemers](#) en de daarmee samenhangende artikelen '[Bevordering van actief ouder worden op het werk](#)' en '[Beter werken, voor langere tijd](#)'.

Het Agentschap nam deel aan de [Werelddag zonder tabak](#). Op die dag lanceerde het zijn [bewustmakingscampagne 'Rookvrije werkplekken'](#). Het ontwikkelde ook een nieuwe toolkit en andere materialen die werkgevers en werknemers informatie geven over de [nieuwe gevarenpictogrammen voor chemische producten](#) die geleidelijk in de EU worden geïntroduceerd. En voor het vierde achtereenvolgende jaar presenteerde het Agentschap zijn [Filmprijs Gezonde werkplekken](#) op het internationale festival van Leipzig voor documentaires en animatiefilms ([DOK Leipzig](#)).

Het Agentschap was betrokken bij een project om kinderen op de basisschool basiskennis op het gebied van veiligheid en gezondheid bij te brengen. Het [initiatief 'Napo voor het onderwijs'](#) stelt een gevarieerd pakket lesmaterialen voor leerkrachten online beschikbaar. De hulpmiddelen (waaronder lesprogramma's en videoclips, die tot nu toe in zeven talen beschikbaar zijn) zijn gebaseerd op de tekenfilmheld Napo, die op een aantrekkelijke manier voorlichting geeft over veiligheid en gezondheid op de werkplek.

Het Agentschap heeft veel tijd besteed aan pers-, media- en pr-activiteiten op EU- en nationaal niveau, en heeft een nieuw [mediapartnerschapsproject](#) gelanceerd dat gelijk oploopt met de huidige campagne 'Een gezonde werkplek'. Het is een actieve rol blijven spelen in verscheidene Europese en internationale conferenties en tentoonstellingen. Daarnaast heeft het een nieuwe onlinestrategie en een nieuwe website ontwikkeld en zijn aanwezigheid op [Twitter](#), [Facebook](#) en [LinkedIn](#) uitgebreid.

Het Agentschap heeft de communicatiepartnerschappen met het directoraat-generaal Ondernemingen en Industrie van de Europese Commissie, het Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie en het [Enterprise Europe Network](#) verder versterkt. Het is doorgegaan met het verkennen van visuele media als middel om goede veiligheid en gezondheid op het werk te bevorderen, zijn bibliotheek met digitale producten uit te breiden, beelden te laten maken en OSH-gerelateerde fototentoonstellingen te ondersteunen. Daarnaast heeft het zijn publicatieprogramma voortgezet met de productie, gedurende het jaar, van tien nieuwe verslagen van het Agentschap, zes literatuuronderzoeken, drie factsheets, 11 E-facts en een groot aantal uiteenlopende artikelen en audiovisueel materiaal.

3 Netwerken en coördinatie

In termen van netwerken op EU- en internationaal niveau waren belangrijke ontwikkelingen in de loop van het jaar onder meer het betrekken van stakeholders bij de voorbereidingen van het nieuwe strategische meerjarenprogramma van het Agentschap, en de verdere verspreiding van informatie over veiligheid en gezondheid op het werk onder de Europese instellingen, partners in de Europese sociale dialoog, en andere Europese stakeholders.

Het Agentschap blijft zich ervoor inzetten om kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten voor te bereiden op betrokkenheid bij pan-Europese OSH-activiteiten, bijvoorbeeld door campagneactiviteiten in deze landen te organiseren en informatiemateriaal van het Agentschap in de desbetreffende talen te produceren.

Het verbindingskantoor in Brussel bleef het Agentschap vertegenwoordigen bij enkele van zijn belangrijkste partners op EU-niveau, en bleef ook deelnemen aan de dialoog tussen de EU en de US over veiligheid en gezondheid op het werk. Het Agentschap raakt daarnaast meer betrokken bij de Europese sociale dialoog en bij de sectorale comités voor de sociale dialoog.



Het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (EU-OSHA) draagt ertoe bij dat Europa een veiligere, gezondere en productievere plaats om te werken wordt. Het agentschap verricht onderzoek naar gezondheid en veiligheid en ontwikkelt en verspreidt betrouwbare, evenwichtige en onpartijdige informatie hierover. Ook organiseert het pan-Europese bewustmakingscampagnes. Het agentschap, dat in 1996 is opgericht door de Europese Unie en is gevestigd in Bilbao in Spanje, brengt vertegenwoordigers van de Europese Commissie, regeringen van lidstaten, werkgevers- en werknemersorganisaties en toonaangevende deskundigen uit de EU-27-lidstaten en daarbuiten bijeen.

**Europees Agentschap voor veiligheid
en gezondheid op het werk**
Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, SPANJE
Tel. +34 944794360
Fax +34 944794383
E-mail: information@osha.europa.eu